

Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr

Direktoratet for FødevarerErhverv
Att: Bent Aagaard

Dato: 21. december 2004

Ref: AMK/-

J.nr.: 18124

Direkte telefon: 33 95 88 64

Direkte telefaks: 89 99 13 00

(j.nr. bedes venligst anført i svar)

Angående rapporten: En genetisk karakteristisk af Agersø-kvæget

Direktoratet for FødevarerErhverv har med brev af 10. december 2004 anmodet Genressourceudvalget om en udtalelse om rapporten: En genetisk karakteristisk af Agersø-kvæget.

Mere konkret har Direktoratet anmodet Genressourceudvalget om en udtalelse om rapportens resultater, konklusioner m.m., samt om resultaterne i øvrigt giver udvalget anledning til bemærkninger. Udvalget anmodes endvidere om at vurdere, om de beskrevne metoder m.m. vil kunne indgå i udvalget fremtidige arbejde og f.eks. kan anvendes på andre arter og racer.

På sit møde den 14. december 2004 har Genressourceudvalget drøftet rapporten samt modtaget en uddybende præsentation heraf fra forfatterne.

I forlængelse heraf er Udvalget nået frem til følgende udtalelse:

Genressourceudvalget noterer sig med stor interesse, at den gennemførte analyse viser, at de analyserede populationer af Agersøkvæg, Jysk Kvæg og RDM-70 genetisk set adskiller sig signifikant fra hinanden.

Udvalget forventer som følge heraf også i 2005 at indstille, at populationen af Agersøkvæg skal være berettiget til dyretilskud, sådan som tilfældet allerede har været i 2004, da verifikationen af populationens genetiske status endnu var under afklaring.

Udvalget anbefaler ejerne af populationen, at der iværksættes en organiseret opformering af bestanden, således at denne i videst muligt omfang kan sikres. Udvalget noterer sig, at et antal af de analyserede individer genetisk set ikke tilhører populationen, hvilket indikerer, at der ikke har været den nødvendige kontrol med parringerne og dermed forældreskabet til de enkelte individer. Disse individer bør fjernes fra populationen. Hvis populationens genpulje skal sikres fremadrettet, er der behov for fuld kontrol med parringerne, fuld registrering og en langsigtet avlsplan.

Udvalget anbefaler desuden ejerne af populationen, at Agersø-kvæget fremadrettet indgår i det statslige kryokonserveringsprogram. Dette både set i lyset af populationens begrænsede størrelse og dennes geografiske koncentration.

Udvalget indgår gerne i en dialog med ejerne af Agersøkvæget om hvorledes Udvalget, inden for de rammer som Udvalget råder over, bedst muligt kan bidrage til bevaring af populationen. I dialogen kunne bl.a. indgå en analyse af mulighederne for at sikre Agersøkvæget og andre bevaringsværdige racer adgang til afgræsning på offentlige arealer. Ligeledes vil Udvalget gerne inddrage ejere af disse populationer i sine igangværende overvejelser vedrørende etablering af kommercielle projekter.

Udvalget anbefaler Fødevareministeriet, at tilsvarende genetiske analyser overvejes gennemført med henblik på at afklare de indbyrdes genetiske relationer mellem den samlede population af udvalgte bevaringsværdige racer. Udvalget bistår gerne med en nærmere beskrivelse af sådanne analyser.

I relation til sådanne analyser vil det være nyttigt at få afklaret Agersø-populationens genetiske relationer til andre kvægpopulationer, såvel som den indbyrdes genetiske relation mellem disse. Rapporten viser, at de tre populationer på Oregaard er genetisk distinkte. Rapporten viser derimod ikke, hvorvidt Agersø-populationen rent faktisk – i højere grad end fx RDM-70 - kan karakteriseres som værende identisk med Ø-kvæg, der jo er en fællesbetegnelse for de meget varierende delpopulationer af kvæg, der før rasedannelserne befandt sig på de danske øer og i den sydlige del af Sverige. Enhver mindre population/besætning, der gennem flere generationer avlsmæssigt holdes adskilt fra andre populationer, vil således være udsat for genetisk drift, hvilket som regel resulterer i, at sådanne isolerede populationer, (tilsvarende de tre analyserede populationer), vil være genetisk distinkte, uden at dette skyldes, at de tilhører forskellige udgangspopulationer/racer.

På Udvalgets vegne

Anders M. Klöcker
Formand